Ärja pölwelaste ritd.

Üks ennemuistene jut.

Juhtus ükskord üks mees suurest metsast läbi minnes weike lagedikule, kus kolm ärjapõlwelast isekeskis kurjast riidlesid. Nemad wopsisiwad pisukeste käte ja jalgadega wõidu, kiskusiwad karupidi tutisi, ehk wõtsid hammastega üksteisest kinni, nii kui waheste meie mehed Wiidulori laadalt koeo minnes. Weikelaste tüli tegi esiotsalt waataja mehele naljа, aga wiimaks läks lugu koledaks; mees mõtles: hullud pääd teewad üksteisele otsa, kui ma neile appi ei lähä. Tema astus ligemalle, hüüdes, pidage natuke kinni ja seletage mulle, mis tükkist tüli teil tõusnud? „Wäga hää, wäga hää, Kalewi poeg! et kogemata juhtumine sinu sammud seie juhatas“, — kisendasid ärjapõlwelased kolmekeste ühest suust. „Sina wõid meile kohtumõistjaks asuda, tülile otsa teha ja meid lepitada.“ Mees wastas: Enne kui minust õiguse mõistjad saab, peate riu alustust mulle põhjani ülesrääkima. Waata hullapäid! Ma arwasin oma suguste keskis üksi mäsfamist tõusma, nüüd nään, et

põlwekõrgusel meestel süda ka suurem kui keha. — Ärjapõlwelased hakasiwad kolmekeste läbi ja ristati lugu seletama, üks kisendas hullemast kui teine, mis kui kasside pulmalaul mehe kõrwa kostis. Toho, nurjatumad! hüüdis mees. Kui teie inimese wiisil üksawalt ei oska rääkida, siis ei kuule ma sõna, ehk olleks mul neli kõrwa kahe asemel. Senni kui üks räägib, pidago teised kaks lõuad kinni ehk ma wautan jalakanda suu peale. Mehe ähwardamisest mõistsid weikelased, siin ei ole pikemat naljа; suud sulgusid kõigel luku. Kes teist wanem on, ütles mees: selle õigus esiteks kõneleda. „Hää kül, külamees Kalewi poeg, kostis üks ärjapõlwelane — ma tahan sulle riusündi wäljaseletada. Meie oleme kolmekeste wennad; eile panime wana isa mulda, täna tulime koko, tema järeljäänud wara isekeskis jagama, sest tuli tülitsemine.“ Mees naeris: just kui inimesed! ahnust igaskohas leida. Seletage ehk näidake mulle isa warandust, mis teile tüli teinud?

„Warandus seisab sinno silma ees,“ ütles ärjapõlwelane.

Kus? küsis mees, silmi laiemalle kiskudes. Mina ei näe siin midagi wara.

„Tule ligemalle,“ ütles ärjapõlwelaste wanem wend, wõtis sedamaid ühe wana kaap kübara, paari lagund pärnakoorest tehtud wiisust ja ühe wembla murult ülesse. Neid kolme mehele näidates hüüdis ta: „Siin on meie wara!“